

DONAR LA VIDA, COM FRANCESC CASTELLÓ

Déu és amor, diu sant Joan. I la persona humana ha estat creada per amor i, *feta d'amor*, com deia Caterina de Siena. Per això podem dir, com sant Agustí, que el valor, el pes i la mesura de la vida d'una persona només el dona l'amor que hi posa. La curta vida d'en Francesc està teixida per molts fils, de color i gruix molt divers. N'hi ha dos, però, que donen consistència, bellesa i durada *eterna* a tot el teixit. Un és l'amor etern amb què Déu va pensar i voler l'existència terrenal d'en Francesc; l'altre és l'amor que ell va posar en cada moment de la vida. Tots els fils s'havien de trencar aquell 29 de setembre del 36, menys l'amor, que no passarà mai. Nosaltres, ara podem contemplar en tota la seva bellesa la vida plenament realitzada del nou beat i màrtir. *No hi ha amor més gran que donar la vida*, ni hi ha vida més gran i plena que la que, sense por de perdre-la, s'ha entregat totalment.

El martiri és, en la vida de Castelló, com un final de carrera. Abans, hi ha els anys d'Universitat, el batxillerat, la primària... La primera lliçó que ha d'aprendre qui vol estimar i trobar la felicitat d'estimar consisteix precisament a descobrir que és molt lleig l'egoisme, i molt bonic estimar. Aquesta lliçó li va ensenyar la mare, amb recursos pedagògics propis i eficaços. Francesc, de temperament fort, tossudet i geniüt, es posava travessar de tant en tant. En casos extrems, i com a últim recurs per vèncer la seva resistència, la mare prenia el nen i, davant el mirall, feia que durant una estona contemplés allí els "morritos" que feia. El nen aprenia així com n'era de lletja la seva tossuderia i el seu mal geni, com n'és de lleig el qui no estima. D'altra banda, per veure com n'és de bonic estimar, no li calia cap mirall, només li calia mirar el rostre de la mare.

Un altre pas per avançar en el camí de l'amor és veure l'amor que ens tenen els qui ens envolten. Al nostre amic no li resultà difícil adonar-se que era estimat amb amor tendre i fort per aquell cercle constituït per la mare, germanes i tieta. L'orfenesa i les altres adversitats feien que el nen valorés més i més la riquesa immensa que és sentir-se estimat. N'és testimoni la darrera carta a les germanes i tieta *"us deixo amb pena a vosaltres que tant us estimava... Tia: en aquest moment sento un agraïment profund per tot el que ha fet V. per nosaltres"*.

Cal aprendre a concretar l'amor, en actes, a vegades costosos. I eixamplar cada vegada més els cercles de l'amor. Reparar el mal fet als altres, demanar perdó pel propi mal comportament, ser agraït, atent i delicat. Això ho anava aprenent i practicant d'infant, adolescent i universitari. Companys de teatre el recorden com a amic excel·lent;

participava amb els minyons de muntanya i els amics de la Federació de Joves Cristians en moltes sortides, pujant a l'Aneto... Proper als altres, mai enutjós a ningú. Proper a Déu, per la pregària —els biògrafs parlen d'estones de meditació i pregària enmig de la natura—, i proper als altres per la senzillesa del tracte i l'actitud de servei. Convençut que per fer bé als altres cal fer fora la comoditat: *"hem de ser gent d'espardenyà"*, deia durant el temps d'apostolat en la barriada de la Sagrada Família, a Barcelona. La capacitat d'adaptació als tarannàs de les persones, la confiança i amistat que oferia creava el clima ideal per al treball en equip i per a la formació de la gent que estaven sota la seva responsabilitat.

Potser fou en aquestes sortides on nasqué l'idili amb l'estimada Mariona. La seva vocació a l'amor trobava així el camí ordinari per a la majoria dels joves. Un cor net i sencer com era el seu, estava preparat per a comprendre que la noia que Déu posava en el seu camí mereixia ser estimada amb un amor molt semblant al de Déu: amor total, estable, definitiu. El nuviatge fou una etapa qualificada en el seu creixement. Estimà la Mariona amb un *"amor intens, pur i sincer"*. Francesc s'adreça als nois i noies d'avui per dir-los que estan cridats i capacitats per a estimar així. Sí, és possible un amor com el d'en Francesc i la Mariona.

Però Déu, que en la Mariona li havia fet el do més gran, volia donar-se-li ell mateix, en plenitud. En Francesc ja coneixia la lògica de la renúncia a un bé gran per acollir-ne un altre de millor. Es tracta d'una actitud d'esperit que es troba al cor de l'Evangeli, i ell, l'Evangeli el portava al cor. Sabia que estimant Déu sobre totes les coses, també sobre l'estimada Mariona, ni ell ni ella en sortirien perdent: *"qui no té por de perdre la vida, la guanyarà"*. "Si, sóc catòlic", respondrà amb serenitat davant el tribunal, sabent prou bé que aquesta confessió de fe implicava l'adéu definitiu a les coses i persones més estimades d'aquest món, tal com ho expressaria a les cartes: *"ja s'ha acabat la meua missió en aquesta vida... ofereixo a Déu tots els lligams que em retindrien a aquest món... Voldria parlar-te [a la Mariona] del molt que t'hauria estimat, les tendreses que et tenia reservades... Però per a mi tot això és secundari. Tinc que donar un gran pas."* Un pas que l'introduïa en l'eternitat. D'allí seguiria estimant i beneint les persones de què s'acomiadava. Fou en aquest pas on veiem també la prova evangèlica suprema d'amor: donar la vida a qui ens la pren, perdonar: *"Per favor, un moment! Us perdono a tots, i fins a l'eternitat"*. Com Jesús, Francesc Castelló mor donant la mà.

Màrtir de Crist, Francesc és foc i embranzida, ens recorda la vocació de tot cristià: donar la vida, en cada moment, com ell ho va fer, encara que la nostra fi no hagi de ser sagnant, com la seva. El missatge del Mestre val per tots: *No hi ha amor més gran que donar la vida*.